

Czym są Standardowe Procedury Operacyjne i w jaki sposób są związane z nurkowaniem

Standardowe Procedury Operacyjne (SPO) to pisemne dokumenty, które określają, jak należy organizować lub wykonywać konkretne zadania. Ich celem jest ustandaryzowanie i usprawnienie pracy. Procedury muszą być przestrzegane przez wszystkich pracowników, ponieważ w ten sposób istnieje pewność, że wszystkie zadania są wykonywane tak samo. Chociaż wydaje się logiczne, że tego właśnie należy oczekiwać, wiele centrów nurkowych nie posiada takich procedur. Dlatego nurkując kilka razy w tym samym centrum możesz zauważyć, że omówienia przed nurkowaniem (lub inne zadania) są wykonywane w różny sposób.

Typowe zadania, które wymagają stworzenia SPO to:

- Omówienie przed nurkowaniem
- Procedury liczenia nurków
- Procedury dezynfekcji
- Procedury administracyjne
- Procedury konserwacji sprzętu
- Procedury zapobiegania zgubieniu się nurków
- Procedury wejścia i wyjścia z wody
- Omówienie po nurkowaniu

To tylko niektóre przykłady SPO, które mogą być potrzebne w centrum nurkowym. Na tym właśnie polega główny problem: opracowywanie SPO jest czasochłonne, dlatego staje się zadaniem które “zrobię, jak znajdę czas” (czyli nigdy).

Z tego powodu często ważne informacje pozostają w głowie właściciela lub menadżera centrum nurkowego, a pracownicy wykonują zadania tak, jak im pasuje w danej chwili. Menadżerowie zazwyczaj informują pracowników o tym, jak powinni wypełniać swoje obowiązki, ale nie mogą się oprzeć na spisanych procedurach. Bez pisemnych dokumentów efektywność pracy nie jest taka sama, a niekonsekwencja staje się standardem.

Jaka byłaby najlepsza i najprostsza metoda informowania nowych pracowników o procedurach wykorzystywanych w centrum nurkowym? Jak możesz upewnić się, że pracownicy poprawnie i konsekwentnie je wdrażają? Przekazywanie instrukcji ustnie zabiera dużo czasu i wysiłku, poza tym możesz ominąć ważne informacje, przez co wykonywanie zadań w różny sposób staje się nieuniknione.

W jaki sposób procedury SPO są związane z bezpieczeństwem nurkowania?

Podczas gdy Plan Akcji Ratunkowej opisuje, jak należy postępować w sytuacji awaryjnej, procedury SPO określają, jak można zapobiegać takim sytuacjom.

Zobaczmy przykład:

Procedury wejścia i wyjścia z wody mogą się różnić w zależności od miejsca nurkowego. Niektóre nurkowania wykonuje się z łodzi, inne z brzegu. Czasami niebezpieczeństwo stanowi włączona śruba od silnika łodzi, innym razem jest to śliskie wejście do wody z brzegu. SPO podaje instrukcje, jak nurkowie powinni wejść do wody unikając ryzyka uderzenia przez śrubę lub poślizgnięcia się. W SPO należy podkreślić, że silnik łodzi musi być wyłączony, a śruba musi się zatrzymać zanim nurkowie wskoczą do wody lub należy opisać gdzie/w jaki sposób wejść do wody, aby zminimalizować ryzyko poślizgnięcia się i upadku.

Procedury SPO powinny być jasne i nie wprowadzać zamętu. Najlepiej opracować je po ocenie ryzyka związanego z danym zadaniem, aby określić najlepszy i najbezpieczniejszy sposób jego wykonania. Zaleca się, aby w opracowywaniu i/lub ocenie (oraz w teście) SPO wzięli udział doświadczeni pracownicy, ponieważ dzięki swojemu doświadczeniu mogą podnieść skuteczność i/lub poziom bezpieczeństwa danej procedury. Pamiętaj – nie możesz nauczyć się doświadczenia, ale możesz nauczyć się dzięki niemu. Wykorzystaj pracowników, aby wprowadzać ulepszenia.

Jeżeli procedury SPO zostaną dobrze przemyślane, zmniejszą ryzyko wypadku i wynikającą z niego odpowiedzialność. Aby działały efektywnie, należy wziąć pod uwagę kilka dodatkowych kwestii:

- Sprawdź, czy wymagane jest dodatkowe szkolenie lub sprzęt, aby procedury SPO były efektywne lub wspomagały dane działanie.
- Sprawdź, czy procedury SPO nie kolidują ze sobą i czy są zgodne ze standardami bezpieczeństwa lub innymi przepisami.
- Zaplanuj, w jaki sposób poinformujesz pracowników o stworzeniu procedur SPO, przeprowadź sesję zapoznawczą i szkolenie, rozdaj SPO i upewnij się, że wszyscy mają do nich dostęp.
- Poproś pracowników, aby podpisali dokument świadczący o tym, że zapoznali się z procedurami SPO i zobowiązują się do nich stosować.
- Jeżeli pracownik nie dostosuje się do procedury SPO, podejmij działanie korygujące. Jeżeli tego nie zrobisz, nie tylko będzie to miało negatywny wpływ na bezpieczeństwo, ale zwiększy również ryzyko, że poniesiesz za to odpowiedzialność. Jeżeli wiesz, że bezpieczeństwo nie zostało zachowane i nic z tym nie zrobisz, stajesz się osobą współodpowiedzialną.
- Co jakiś czas przeprowadź weryfikację procedur SPO, zwłaszcza w przypadku, gdy zgłoszono problem z zachowaniem bezpieczeństwa. Napisz datę na każdej procedurze – to pozwoli Ci łatwo sprawdzić, kiedy została ona wprowadzona i po raz ostatni zweryfikowana.
- Poinformuj swoich klientów, czego od nich oczekujesz w danej sytuacji.
- W przypadku niektórych procedur SPO konieczne jest wykorzystanie listy kontrolnej lub rejestru. Dzięki takiej liście przewodnicy nurkowi pamiętają, co mają powiedzieć podczas omówienia przed nurkowaniem. Rejestr konserwacji sprzętu lub napełniania butli pozwala szybko uzyskać informacje potrzebne do przeprowadzenia serwisu.

Wykorzystywanie procedur SPO nie daje gwarancji, że wypadek się nie zdarzy, ale zmniejsza ryzyko jego wystąpienia.

Jak określić, czy procedury SPO są Ci potrzebne

Nie ma jednego rozwiązania tej kwestii, ponieważ wymagane procedury będą różne w zależności od centrum nurkowego. Niektóre SPO są niezbędne, aby dokładnie określić procedury administracyjne – np. jakie dokumenty (w tym formularze odszkodowania) są wymagane przy rejestracji klienta. Inne SPO mogą być potrzebne, aby zapewnić wytyczne dotyczące tego, kiedy i w jaki sposób należy odmówić świadczenia usługi, ponieważ dana osoba nie jest zdolna do nurkowania lub wyjaśnić zasady anulowania rezerwacji.

Trzeba wziąć pod uwagę nie tylko bezpieczeństwo klientów, ale również pracowników centrum nurkowego. Polityka i procedury wyjaśniające, jaki sprzęt zapewniający bezpieczeństwo należy wykorzystywać podczas wykonywania określonych zadań to absolutne minimum.

Aby określić swoje potrzeby, musisz je świadomie przemyśleć. Ocena ryzyka nie tylko pomoże, ale jest niezbędna, jeżeli chcesz opracować solidne, efektywne i rzetelne procedury SPO.

Od czego zacząć?

Wiele osób myśli, że jest to zadanie nie do wykonania i... no cóż, tak może być. Na pewno jest czasochłonne, ale kiedy je ukończysz, będziesz dumny z wyników swojej pracy.

Jednak samo posiadanie procedur SPO nie wystarczy, jeżeli chcesz rzeczywiście zwiększyć bezpieczeństwo nurkowania. Podobnie jak w przypadku Programu ochrony środowiska (EAP), SPO to część większej całości. The procedury są jednym z elementów kultury bezpieczeństwa, którą centrum nurkowe musi opracować, pielęgnować i utrzymywać, aby stać się miejscem, gdzie nurkowanie jest bezpieczne.

Od czego można zacząć? Zaczynaj już dziś - weź udział w programie DAN [Hazard Identification & Risk Assessment \(HIRA\) - Identyfikacja zagrożeń i ocena ryzyka](#).

Nota o autorze

Guy Thomas jest instruktorem trenerem nurkowania i pierwszej pomocy oraz pracuje na pełny etat jako Dyrektor ds. Programów bezpieczeństwa w DAN Europe, gdzie jest odpowiedzialny za wdrażanie inicjatyw bezpieczeństwa DAN Europe. Jest również członkiem specjalnej ekipy ratunkowej we włoskim Czerwonym Krzyżu oraz działa jako ratownik/lekarz nurkowy w lotniczym pogotowiu ratunkowym na pokładzie helikoptera SAR należącego do włoskiej policji.